

BOYA SEKTÖRÜ ÜRETİM VE İHRACATTA DESTEK BEKLİYOR

HAZIRLAYAN:
DENİZ SARI

Boya sektörü, geçtiğimiz yıl Türkiye ekonomisinde yaşanan düşük büyüme hızıyla beraber talepte daralma yaşadı. Sektörün bugünkü koşullar altındaki sorunlarının çözümünde sanayinin özellikle ihracata dayalı bir strateji hedefi doğrultusunda, yeni bir üretim ve yatırım hamlesinin desteklenmesi büyük önem taşıyor.

Boya ve hammaddeleri ihracatı

GTİP	2016 Ocak-Aralık		2017 Ocak-Aralık		2018 Ocak-Aralık		2018-2017 %Değişim	
	MIKTAR (KG)	DEĞER (FOB USD)	MIKTAR (KG)	DEĞER (FOB USD)	MIKTAR (KG)	DEĞER (FOB USD)	MIKTAR	DEĞER
Boya	251.698.576,58	431.360.576,72	270.882.191,40	458.837.326,32	284.181.439,20	529.556.315,01	4,91	15,41
Hammadde	769.256.395,59	489.267.249,23	884.813.652,67	561.486.527,75	966.834.399,70	634.176.970,80	42,06	40,42
Boya ve Hammaddeler TOPLAMI	1.020.954.972,17	920.627.825,95	1.155.695.844,08	1.020.323.854,07	1.251.015.838,90	1.163.733.285,81	8%	14%

60

MİLYON TON

2017 yılında global
pazardaki yıllık boya üretimi

530

MİLYON DOLAR

Türkiye'nin 2018
yılındaki boya ihracatı

%2

ORAN

Türkiye'de global
boya sanayinin
üretimden aldığı
pay

Fotografılar: Dünya Gazetesi Fotografsiv

zellikle son yıllarda yabancı sermayeli firmaların paylarının ve temsilinin arttığı Türkiye boya sanayisi, iç pazardaki durgunluğu ihracatla çözmeye odaklandı. Türkiye'nin 2018 yılındaki boya ihracatı bir önceki yıla göre değer bazında yüzde 15.4 artış göstererek, 530 milyon dolara ulaştı. Türkiye boya sektörünün globaldeki faaliyetleriyle yukarı yönlü gelişmesini sürdürdüğünü dile getiren uzmanlar, sektörün bugün itibarıyla gerek üretim ve teknolojik gelişim gerekse kalitesiyle Avrupa'da üst sıralarda yer aldığını ifade ediyor. Her yıl ortalama 45 ülkeye ihracat yapan sektör, son 10 yılda kaydettiği gelişimle Türkiye'yi Avrupa'da beş büyük üretici ülkeden biri konumuna getirdi.

Türkiye boya sektöründe faaliyet gösteren büyük ölçekli yerli boya firmalarının uluslararası alanda yabancı sermayeli kuruluşlarla ortaklık yapmaya başladığını vurgulayan sektör temsilcileri, bu durumun sektörün küresel ölçekte konumunu güçlendirdiğini ve ihracat potansiyelini artırdığını belirtiyor.

Üretimin yüzde 10'u ihracata kanalize ediliyor

İstanbul Kimyevi Maddeler ve Mamulleri İhracatçıları Birliği'nden (İKMİB) alınan bilgilere göre, kimya sanayisinin alt sektörlerinden olan boya ve hammaddeleri sektörü, kimya sanayi ihracatının yüzde 7'sini oluşturuyor. Boya ve hammaddeleri sektörü üretiminin yaklaşık yüzde 10'unu ise ihracata kanalize ediyor. Son beş yılda ihracatını artıran boya ve boya hammaddeleri sektörünün 2014 yılında toplam ihracat rakamı 995 milyon 693 bin dolar değerinde iken, 2017 yılında bu rakam 1 milyar 20 milyon 323 bin dolara ulaştı. Türkiye'nin 2018 yılında boya ihracatı bir önceki yıla göre değer bazında yüzde 15.42 artış göstererek, 530 milyon dolara ulaştı.

Boya hammaddelerinde ise 2018 yılında miktar olarak yüzde 9.3, değer olarak da yüzde 13'lük artış kaydedildi. Boya ve hammaddeleri ihracat toplamı 2018 yılında 2017 yılına göre değerinde yüzde 14 artarak 1 milyar 163 milyon dolar olarak gerçekleşti. Bunun yanında Türkiye'nin 2018 yılında en çok boya ihracatı yaptığı ilk üç ülke; Irak, Özbekistan ve Çin oldu. Çin'den sonra ise ilk 10'da sırasıyla İran, Azerbaycan, Mısır, Gür-

cistan, Rusya, Brezilya ve Ukrayna yer aldı. Doğu Avrupa, Balkanlar, Ortadoğu, Orta Asya ve Afrika ülkelerine yakınlığı nedeniyle, Türkiye bu ülkelere yönelik ihracat için önemli bir merkez olma özelliğine sahip.

Sektörün büyüme hızında yavaşlama yaşanıyor

Öte yandan, bölgesel ihracat potansiyeli yüksek ve boya talebinin artış gösterdiği gelişmekte olan pazarlara yakınlığı Türkiye'ye avantaj sağlıyor. Ancak, bu avantajını ölçek olarak değerlendiremediğine dikkat çeken uzmanlar, büyüme devam etse de geçmiş yıllara kıyasla büyüme hızında bir yavaşlama olduğu görüşünde birleşiyor. Büyük ölçekli şirketler yeni teknolojilere kaynak ayırmakta zorlanmazken

küçük ve orta ölçekli şirketlerin Ar-Ge ve inovasyon yatırımlarına verilen devlet teşviklerinden daha fazla yararlanması gerekiyor. Boya inovasyona çok açık bir sektör ve yüksek teknoloji boyaların ihracatta da getirisi çok yüksek. Coğrafi yakınlık ve lojistik avantajı sayesinde boya sektörü özellikle yakın pazarlarda ihracat potansiyeli ile öne çıkıyor.

Boya Sanayicileri Derneği'nden (BO-SAD) alınan verilere göre ise Türkiye boya ve hammaddeleri sektörü 2018 yılında yurt içi talep ve ekonomik büyüme süreciyle beraber gelişimini sürdürdü. Ancak, 2018 yılı ikinci yarısında ortaya çıkan ve makroekonomik göstergelerde kendini gösteren ekonomik olumsuzluklarla birlikte, yıl sonuna kadar sektörel kuruluşlar

(başta finansman yükü de olmak üzere) karşı karşıya kalmış ve ürün maliyetlerindeki artışın önemli bir kısmını, zaten daralan piyasa ortamında satış fiyatlarına tam anlamıyla yansıtamadı. Bu sürecin bu yılın ilk yarısında da devam etmesi bekleniyor.

Sektör temsilcilerine göre, boya sektörünün gelişimini direkt olarak ilgilendiren bir faktör de konut kullanıcılarının ev ve binalarını boyama sıklığı. Araştırmalar ülkemizde gelişmiş ülkelere kıyasla daha seyrek boya yapıldığını ve renovasyona gidildiğini gösteriyor. Boyama sıklığı alım gücü ile doğru orantılı olduğu kadar alışkanlık ve boyanın ulaşılabilir olması ile de ilgili.

Türkiye, toplam üretimden yüzde 2 pay alıyor

Diğer yandan uzun yıllardır Türkiye'nin üretimde, global boya sanayisinden aldığı payı yaklaşık yüzde 2. Global pazardaki boya üretimi 2017 yılı verilerine göre, yılda yaklaşık 60 milyon ton. Türkiye'de boya sanayisi toplam üretiminin yaklaşık yüzde 8-10'luk bir bölümünü ihracata yönlendiriyor. Son 10 yılda ihracatını artıran sektör, özellikle coğrafi yakınlığı bulunan dış pazarlara boya sanayisinin çeşitli alt sektörleri itibarıyla boya ürünleri sevk ediyor.

Sektörün bu yıla ait temel bek-

lentisi ise genel ekonomik yapıda son bir yılı aşkın izlenen makroekonomik dengelerin yeniden tesis edilerek ekonominin başta cari açık ve finansman yapısına yönelik iyileştirme süreci içinde önlemler alınması ve genel imalat sanayinin devlet tarafından desteklenerek, yeniden ulusal ekonomi içinde yükselen bir değere sahip olması.

Sektörün sorunlarının başında ise temel girdilerin yüzde 60'ının dışa bağımlı olmasının yanı sıra ölçek ekonomisi dışındaki kuruluşların, teknolojik yapılarındaki eksiklikler ve kayıt dışılık geliyor. Sektörün bu yıl odaklanacağı önemli konu başlıkları içinde sektörel büyüme ve ihracatın artırılması yer alıyor. Ayrıca, sektörün son dönemde kimya ana sektörü içinde en yüksek Ar-Ge teşviki alan sektör olması dikkat çekici bir gelişme. Sektörün bugünkü koşullar altındaki sorunlarının çözümünde, başta ekonomimizin genel dengesinin yeniden tesisi yanında, sanayinin özellikle ihracata dayalı bir strateji hedefi doğrultusunda, yeni bir üretim ve yatırım hamlesinin desteklenmesi büyük önem taşıyor.

Pelister: En çok Irak, Çin Özbekistan'a ihracat yapıldı

İstanbul Kimyevi Maddeler ve Mamulleri İhracatçıları Birliği (IKMİB) Yönetim Kurulu Başkanı Adil Pelister, "Kimya sanayisinin alt

önemli ölçüde etkilendi. Yurt içi tüketimde özellikle yılın ikinci yarısında başta inşaat boyaları alanı olmak üzere üretimde önemli ölçüde düşüş oldu. Yıl ortalamasında da 2018 yılında 2017 yılına göre boya sanayisi üretiminde düşüş görüldü.

Boya sanayisi 2018 yılında Türkiye ekonomisinde yaşanan düşük büyüme hızıyla beraber, sektörel bir yurt içi talep daralması yaşadı. Bu sürecin; ekonomide yaşanan genel sorunlar dahilinde ele alındığında başta döviz kurlarındaki istikrarsızlık, son yıllarda yaşanan gelir düzeyindeki düşüş gibi birçok temel sorundan kaynaklandığı görülüyor. Bu süreçte temel girdilerin yüzde 60'lık bölümü ithalata bağlı bir üretim yapısı içinde olan Türkiye sanayisi, ithal girdi maliyetlerinin getirdiği aşırı yük ile

sektörlerinden olan boya ve hammaddeleri sektörü, kimya sanayisi ihracatının yüzde 7'sini oluşturuyor. Boya ve hammaddeleri sektörü, üretiminin yaklaşık yüzde 10'unu ihracata kanalize ediyor. Boya ve boya hammaddeleri ihracatı rakamlarına baktığımızda son beş yılda ihracatın arttığını görüyoruz. 2014 yılında toplam ihracat rakamı 995 milyon 693 bin dolar değerinde iken, 2017 yılında bu rakam 1 milyar 20 milyon 323 bin dolara ulaştı" diyor.

Adil Pelister, sözlerini şöyle devam ettiriyor: "Türkiye'nin 2018 yılında boya ihracatı bir önceki yıla göre değer bazında yüzde 15.42 artış göstererek 529.6 milyon dolara ulaştı. Boya hammaddelerinde ise 2018 yılında miktar olarak yüzde 9.3, değer olarak da yüzde 13'lük artış kaydedildi. Boya ve hammaddeleri ihracat toplamı 2018 yılında 2017 yılına göre değerinde yüzde 14 artarak 1 milyar 163 milyon dolar olarak gerçekleşti. Bunun yanında Türkiye'nin 2018 yılında en çok boya ihracatı yaptığı

ilk üç ülke; Irak, Özbekistan ve Çin oldu. İlk 10'da yer alan diğer ülkeler ise Çin'i takiben sırasıyla İran, Azerbaycan, Mısır, Gürcistan, Rusya, Brezilya ve Ukrayna olarak gerçekleşti. Doğu Avrupa, Balkanlar, Ortadoğu, Orta Asya ve Afrika ülkelerine yakınlığı nedeniyle, Türkiye bu ülkelere yönelik ihracat için önemli bir merkez olma özelliğine sahip.

Yiğitbaşı: Üretimde önemli düşüş yaşandı

Biz de İstanbul Kimyevi Maddeler ve Mamulleri İhracatçıları Birliği (İKMİB) olarak, kimya sanayisi içinde yer alan tüm alt sektörlerimize yönelik özel faaliyetler gerçekleştiriyoruz. Boya sektörüne yönelik de bir Ur-Ge (uluslararası rekabetçiliğin geliştirilmesi) projesi yürütüyoruz. Ayrıca, ticaret heyetleri ve eğitimler organize ediyoruz. Bununla birlikte boya sektörü komi-

tesi ile sektöre yönelik çalışmalarımıza devam ediyoruz."

Boya Sanayicileri Derneği (BOSAD) Yönetim Kurulu Başkanı Ahmet Yiğitbaşı da "Türkiye boya ve hammaddeleri sektörü 2018 yılının ilk yarısında Türkiye ekonomisindeki ekonomik gelişmeler çerçevesinde dengeli bir ticari yapı özelliği gösterdi. Yurtiçi talep ve ekonomik büyüme süreciyle beraber gelişimini sürdürdü. Ancak, 2018 yılının ikinci yarısında ortaya çıkan ve makroekonomik göstergelerde kendini gösteren ekonomik olumsuzluklarla birlikte, yıl sonuna kadar sektörel kuruluşları önemli ölçüde etkiledi. Yurt içi tüketimde, özellikle yılın ikinci yarısında başta inşaat boyaları alanı olmak üzere üretimde önemli ölçüde düşüş oldu. Yıl ortalamasında da 2018 yılında 2017 yılına göre boya sanayisi üretiminde düşüş görüldü" diye konuşuyor.

Yiğitbaşı, "Boya sanayisi sektörü 2018

yılında Türkiye ekonomisinde yaşanan düşük büyüme hızıyla beraber, sektörel bir yurtiçi talep daralması yaşadı. Bu sürecin ekonomide yaşanan genel sorunlar dahilinde ele alındığında başta döviz kurlarındaki istikrarsızlık, son yıllarda yaşanan gelir düzeyindeki düşüş gibi birçok temel sorundan kaynaklandığı görülüyor. Bu süreçte temel girdilerin yüzde 60'lık bölümü ithalata bağlı bir üretim yapısı içinde olan Türkiye sanayisi, ithal girdi maliyetlerinin getirdiği aşırı yük ile (başta finansman yükü de olmak üzere) karşı karşıya kalmış ve ürün maliyetlerindeki artışın önemli bir kısmını, zaten daralan piyasa ortamında satış fiyatlarına tam anlamıyla yansıtamamıştır. Bu sürecin bu yılın ilk yarısında da devam etmesi bekleniyor" diyor. Yiğitbaşı sözlerine şöyle devam ediyor: "Öte yandan, global boya sanayisinin üretiminden uzun yıllardır Türkiye'nin aldığı pay yaklaşık yüzde 2. Global pazardaki boya üretimi 2017 yılı verilerine göre, yılda yaklaşık 60 milyon ton. Türkiye'de boya sanayisi toplam üretiminin yaklaşık yüzde 8-10'luk bölümünü ihracata yönlendiriyor. Son 10 yılda ihracatını artıran sektör, özellikle coğrafi yakınlığı bulunan dış pazarlara boya sanayisinin çeşitli alt sektörleri itibarıyla boya ürünleri sevk ediyor. 2018 yılı İstanbul Kimyevi Maddeler ve Mamulleri İhracatçıları Birliği (İKMİB) verilerine göre, boya ve ilgili yardımcı malzemeler ile birlikte Türkiye ihracatı 2017 yılında 458.8 milyon dolarken, değer olarak yüzde 15.42 artış göstererek 529.6 milyon dolara ulaştı.

Sektörün diğer ihracat alanı olan boya hammaddelerinde ise 2018 yılında bir önceki yıla oranla miktar olarak yüzde 9.3, değer olarak da yüzde 13'lük artış kaydedildi. 2018 yılında boya ve hammaddeleri ihracat toplamı 1 milyar 163 milyon dolara ulaştı. Sektörün İKMİB ile yaptığı ortak çalışmalar kapsamında hedef pazarları arasında yakın pazarları içeren Doğu Avrupa, Balkanlar, Ukrayna ve Rusya'nın ve Türk cumhuriyetleri yanında Orta ve Güney Afrika ile Uzak Doğu pazarları son dönemin hedef pazarları arasında yer aldı.

Boya ve hammaddeleri sektöründe, son 10 yıllık dönemde birçok yabancı sermayeli kuruluş, yerli kuruluşlarımızla ortaklıklar yaparak, Türkiye'de faaliyet göstermeye başladı. Özellikle yurt içi boya sanayisindeki büyük ölçekli kuruluşların önemli bir bölümü, yabancı sermaye işti-

rakleri çerçevesinde çalışmalarına devam ediyor. Türkiye'deki boya sanayisi kuruluşlarının, çok uluslu yabacı firmaların ilgisini çekmesinin temel nedeni; büyük ölçekli canlı bir iç talep yapısına sahip olmaları, sektörel teknolojik yapılarının sürekli gelişim içinde olması ve kaliteli ürün profili ile yaklaşık 45 ülkeye ihracatlarını sürekli artırıyor olmasıdır.

"Olumsuz etkinin yıl içinde kalkacağını öngörüyoruz"

Sektörün bu yıla ait temel beklentisi; genel ekonomik yapıda son bir yılı aşkın izlenen makroekonomik dengelerin yeniden tesis edilerek ekonominin başta cari açık ve finansman yapısına yönelik iyileştirme süreci içinde önlemler alınması ve genel imalat sanayinin devlet tarafından desteklenerek, yeniden ulusal ekonomi içinde yükselen bir değere sahip olması. Türkiye'deki konjonktürel yapının muhtemelen ki iç talebe dolayısıyla satışlara etkisi olmakla birlikte, hükümetin ekonomik önlemlerinin devreye alınmasıyla birlikte

bu olumsuz etkinin de yıl içinde süratle ortadan kalkacağını öngörüyoruz.

Sektörün en önemli sorunu, kişi başına düşen boya tüketimimizin 12 kilogram olmasıdır. Bu düşük bir rakamdır. Sektörün sorunlarının başında temel girdilerin yüzde 60'ının dışa bağımlı olmasının yanı sıra ölçek ekonomisi dışındaki kuruluşların, teknolojik yapılarındaki eksiklikler ve kayıt dışılık geliyor.

Bu yıl odaklanacağımız önemli konu başlıkları içinde sektörel büyüme ve ihracatın artırılması geliyor. Ayrıca, sektörün son dönemde kimya ana sektörü içinde en yüksek Ar-Ge teşviki alan sektör olması dikkat çekici bir gelişme. Sektörün bugünkü koşullar altındaki sorunlarının çözümünde, başta ekonomimizin genel dengesinin yeniden tesisinin yanında, sanayimizin özellikle ihracata dayalı bir strateji hedefi doğrultusunda, yeni bir üretim ve yatırım hamlesinin desteklenmesi büyük önem taşıyor. Bu süreç aynı zamanda, 2023 hedeflerimize ulaşmamızda da önemli bir yol haritası olacak."